

144

HIZTEGI BATUA*berrizale - buzuntz***berrizale****berrizalekeria****berrizaletasun****berrizkatu**, berrizka, berrizkatzen. *du* ad. 'berritu, errepikatu'.**berrizkatuta** iz. *Gip.:* *gaixo dagoen bat gaitzaren berriktaturak sarritan hartzen duenean, etsitzen dugu haren osasunaz.*berrikkunde* e. **berrizte**.**berriztaezin** izond.**berriztagarri** izond. 'berrizta daitekeena'.**berriztatu**, berrizta, berriztatzen. *du* ad.**berriztatze****berrizte****berriztu**, berriz(tu), berrizten. *du* ad. 'berriz egin, errepikatu'.**berro** iz. 1 *Ipar.* 'sasia'. 2 'iturri belarra'.**berrogei**: *berrogeita hamahiru; berrogeita hiruak; berrogeita batgarren.***berrogeialdi****berrogeigarren**berrogeikaro* e. **garizuma**.**berrogeina** banatz.**berrogeinaka** adlag.**berrogeira** banatz. *Ipar.* 'berrogeina'.**berrogeitaka****berrope** iz. *g.er.* 'sasipea'.**berrosatu**, berrosa, berrosatzen. *du* ad.**berrotsu** izond. *Ipar. g.er.* 'sasitsua': *oihan berrotsua.***bertako****bertakotu**, bertako(tu), bertakotzen. *da* ad.**bertan****bertan behera** adlag. 'berehala, bat-batean'.**bertan beherako** izlag.**bertan behera laga****bertan behera utzi****bertan gozo**: *ez dute bertan gozo gelditu nahi.***bertantsu****bertantxe****bertaratu**, bertara(tu), bertaratzen. *da* ad.**bertatik** adlag. 1 'berehala'. 2 'hementxetik'.**bertatik bertara****bertikal****bertikalki** adlag.**bertiste** iz. *g.er.* 'esmeralda'.bertize* e. **erpin**.**berton** adlag. *batez ere Bizk.***bertoko** izlag. *batez ere Bizk.***bertsio** iz. 1: *jatorrizko bertsioa.* 2 Bestelakoetan erabil **itzulpen, idatzaldi**, etab.

bertso iz.: *bertso berria* ('idatziz ezagutarazitako bertsoa'); *bertso berriak, Xenpelarreker jarriak; bertso jarria* ('bertso berria, idatziz ezagutarazia'); *bertso zaharra: hori bertso zaharra da, honelako garaitan paperean jarria*.

bertso(-)jartzaile

bertso(-)saio

bertsotan adlag.

bertsoz adlag. 'bertsotan'.

bertsogile

bertsogintza

bertsoka adlag. *Ipar.* 'bertsotan'.

bertsolari

bertsolaritza

bertsopaper

bertsozale

bertsozaletasun

bertsu 'ia bera'.

bertute

bertutetsu

bertutezko izlag.

bertutos izond. *Ipar. Zah.* 'bertutezkoa; bertutetsua'.

bertz* e. **perz**.

bertze *Lap.* eta *Naf.* h. **beste**.

bertzun iz. 'errautsa jasotzeko pala'.

beruinatu, beruina, beruinatzen. *du ad. Ipar. g.er.* 'mendematu, mahatsa bildu'.

berun

berundatu* e. **beruneztatu**.

beruneztatu, berunezta, beruneztatzen. *du ad.*

beruneztatze

berunkara izond. *g.er.* 'berunaren kolorekoa'.

berunkari* e. **iturgin**.

besabe* e. **besare**.

besabete iz. *g.er.* (besoa, luzera-neurria).

besabetu* e. **besaratu**.

besaburu

besada iz. h. **besakada**.

besagain

besagainka

besahezur

besaka 1 iz. *Naf.* 'besanga'.

besaka 2 adlag. *g.er.* 1 'besagainka'. 2 'karga uztarkidearen gain botaz'.

besakada

besakadaka

besaki iz. 'besoaren babesgarria'.

besalagun iz. *g.er.* '(norbaiti buruz) besotik heltzen diona'.

besalari iz. *g.er.* 'nekazaritzako peoia'.

besaldi iz. 1 'besakada'. 2 (neurria: 1,67 m).

besalki* e. **besaulki**.

besamotz izond. h. **besomotz**.

besana

besanga

besangatsu izond. '(zuhaitz) adartsua'.

besape 1 iz. 'galtzarbea, besazpia'.

besapean adlag.: *badoa, bere ogi handia besapean*.

besape 2 adlag. 'besoa jaso gabe eta behetik gora mugituz': *pilota besape jo*.

besapez 'besoz beso'.

besapeko iz. *Zah.* 'makulua, beso-makila'.

besaratu, besara, besaratzen. *du ad.* 'besareaz lurra harrotu'.

besare iz. (are-mota).

besarka 1 adlag. *Ipar.* eta *Naf.* 'besarkatuz'.

besarka 2 iz. 'besarkada'.

besarkada

besarkadaka adlag. *g.er.*

besarkaldi iz. *Ipar.* 'besarkada'.

besarkarazi, besarkaraz, besarkarazten. *du* ad.

besarkatu, besarka, besarkatzen. *du* ad.

besarkatzaile

besarkatze

besarte

besartetu* e. **besarkatu**.

besatara iz. *Ipar.* 'besakada'.

besataraka adlag. *Ipar.* 'besakadaka'.

besaulki

besaurre iz. *Anat.*

besazpi

besazpiz adlag. 'besape': *pilota besazpiz jo zuen.*

beserdi iz. *g.er.* (neurri bat).

besezur* e. **besahezur**.

besigu* e. **bisigu**.

besikula iz. *Anat.*

beso

besoz beso

besobakar izond. *g.er.*

besobakoitz izond. *Zah.* 'besobakarra; besomotza'.

besodun

besoetako izond. eta iz.: *aitona-amonen besoetakoa naiz ni.*

besoetaratu, besoetara(tu), besoetaratzen. *da* ad. 'besoetara joan'.

besoko iz.: *soinean zituzten oinetako eta burugaineko gorriak eta besoko urdinak.*

besomotz

besondo iz.: *besoak eta are besondoak agerian dituela.*

besta iz. *Ipar.* eta *Naf.* 'jaia'.

Bestaberri

bestaburu

bestainez lok. *Zub.* 'bestela'.

bestalde

bestaldetik lok. 'bestalde'.

beste 1

besteak beste

beste barik *Bizk.* 'beste gabe(rik)'

beste behin

beste gabe(rik) / besterik gabe

beste hainbat

beste hainbeste

beste honenbeste

beste horrenbeste

beste orduz

besterik ezean

bestetara lok. 'bestela, beste erara': *gehienetan, bestetara jazo ohi da.*

eta beste

ez bestea!: *alferra, ez bestea!*

ez bestena!: *ergela ez bestena!*

-z beste

-z bestera

beste 2 *Bizk.* 'adina, bezainbat'.

bestean 'beste, adina'.

besteko *Bizk.*: *zuk besteko indarra badu honek.*

bestela 1 'bestenaz'. 2 'gisa diferentean'. 3 'bestalde, gainera'.

bestela baitakoan *Bizk.*

bestela bezala *Gip.*

bestelako

bestelakatu* e. **bestelakotu.**

bestelakotasun

bestelakotu, bestelako(tu), bestelakotzen. *da/du* ad.

bestelakotze

bestelatu* e. **bestelakotu.**

bestenaz *Ipar.*

bestera *batez ere Bizk.* 'bestela'.

-z **bestera**: *beren gogoaz bestera ezkonduak.*

besterako *g.er.*: *Jaunaren gogoaz bestera*koa.

besteratu, bestera(tu), besteratzen. *da/du* ad. *g.er.* 'beste batera joan edo eraman': *solasgaitik bestera*tu zara.

bestereña!, ez* e. **ez bestena** (eta **ez bestea**).

besterendu, besteren(du), besterentzen. *da/du* ad.

besterenganatu, bestereñana(tu), besterenganetzen. *da/du* ad. h. **bestere**ndu.

besterentzaile

besterentze

bestetar iz.: *gutarrak eta bestetarrak.*

bestetarakotu* e. **bestere**ndu.

bestetarakotze* e. **bestere**ntze.

bestetaratu, bestetara(tu), bestetaratzen. *du* ad. 'beste zerbait egitera behartu': *bizibeharrak bestetaratu* zuen arte.

bestetxo *Bizk.*

bestetzuk *Heg.*: *batzuek hala diote, eta bestetzuek bestela.*

bestez beste* e. **besteak beste.**

bestia iz.: *Zah. Lap.* eta *BNaf.* h. **piztia.**

bestiruditu* e. **itxuraldatu.**

bestondo

bestorduz* e. **beste orduz.**

beta iz. *batez ere Gip.* 1 'astia, denbora librea'. 2 'denbora'. 3 'aukera'.

betabilatu* e. **errebelatu, galdu.**

betagin* e. **letagin.**

betalde iz. *Ipar.* 'behi-taldea'.

betan *Ipar.* 1 'batean, batera'. 2 'bat-batean'.

bet-betan *Ipar.* 'bat-batean'.

betantsu adlag. *Ipar.* 'ia batean'.

betar iz. *g.er.* 'erraboila'.

betargi izond. 'alaia'.

betaro adlag. *g.er.* 'astiro, poliki'.

betarraba* e. **beterraba.**

betarte* e. **begitarte.**

betatu* e. **bete.**

betaxatu* e. **petatxatu.**

betatxu* e. **petatxu.**

betaurre* e. **betaurreko.**

betaurreko iz. 1 pl.: *betaurrekoak jarri.* 2 'urrutira ikusteko tresna'.

betaz adlag. *Zah.* 'astiro'.

betazal

betazpi

betazpitsu izond. 'betazpiak dituen'.

bete I, betetzen. *da/du* ad.

bete-betean

bete-bete egin

bete-beteko**bete izan:** *elkarren bete dira.***bete 2:** *zakua bete egur; kalea bete gizon; katilua bete ur.***betean:** *edozein gauza esanez ahoa betean; negar egiten zuen begiak betean.***beteka:** *esku beteka zilarra botatzen hauteskundeetan garaile izateko.***betez** 'betean': *aho(a) betez mintzo ziren egun oroz.***betealdi****betearazi,** *betearaz, betearazten. du ad.***betearazle****betearazpen****betebehar****beteezin** *izond.***betegailu** *iz. Ipar. g.er. 'betegarria'.***betegarri** *iz. eta izond.***betegin** *izond.***betegintzarre****betekada****beteki** *adlag. Ipar. Zah. 'osoki'.***betekizun****beteko:** *etxea beteko gizona; zuloa beteko gorputza; gizona beteko elurra.***betekor****betelan**betepen* e. **betetze.****beterano****beteri** *iz. g.er. 'begietako eritasuna'.*beterinario* e. **albaitari.****beteritsu** *iz. g.er.***betero** *adlag. Zah. 'osoki'.***beterraba** *iz. batez ere Ipar. Beta vulgaris.***beterre** *izond. Sin. begi-erre.***beterri** *iz.: Beterrria edo Jerusalemgo zatirik behereena.***betertz** *iz. Sin. begi(-)ertz.***betetasun****betetzaille****betetze****betezpal** *iz. Ipar. 'betazala'.***beti****beti bat****beti-bateko****betidaino****betidanik****beti eta... -ago** *Ipar. 'gero eta... -ago': joaki beti eta aitzinago.***beti eta beti:** *beti eta beti irauango du.***betitik** *adlag. h. betidanik.***betibizi** *iz.: Sempervivum tectorum, Helichrysum stoechas, etab. Sin. betilore.*betidanikako* e. **betidaniko.****betidaniko****betiera** *iz. g.er. 'betikotasuna'.***betiere** 1 'beti'. 2 'nolanahi ere'.**betiereko**betierekotz* e. **betiereko.****betiko** 1 *izlag.: betiko bizitza. 2 adlag.: betiko joan da.***betikoan** (*betikoan izan, egon, irau...* gisa erabilia): *betikoan da orain ere gure Peru temoso!***betikotzat** *adlag. g.g.er. 'betiko'.*betikor* e. **betiereko.****betikotasun****betikotu,** *betiko(tu), betikotzen. da/du ad.*

- betikoz** adlag. *Ipar.* eta *Naf.* h. **betiko**.
betile
betilore iz. *Sempervivum tectorum*, *Helichrysum stoechas*, etab. *Sin.* **betibizi**.
betilun
betilundu, betilun(du), betiluntzen. *da* ad. *g.er.* 'tristatu'.
betirako h. **betiko**.
betiraunde iz. *g.g.er.* 'betikotasuna'.
betiraute
betiro adlag. *g.er.* 'beti'.
betizu iz. eta izond.
beto
betoker izond. *Sin.* **begi-oket**.
betonatu* e. **asfaltatu**.
betondo iz. *Sin.* **begi(-)ondo**.
betondoko iz. *Sin.* **begi(-)ondoko**.
betor iz. *g.er.* 'bekatxoa'.
betortz iz. 'letagina'.
betosko* e. **bekozko**.
betozko* e. **bekozko**.
betroi iz. (behi mota).
betronio iz. (doinu-mota).
betsein iz. *Bişk.* 'begi-ninia'.
betule* e. **betile**.
betun iz. *Heg. Sin.* **ziraia**.
betuste* e. **begirune**.
betxindor* e. **begitxindor**, **bekatxo**.
betzulo iz. *Sin.* **begi(-)zulo**.
bezamel
bezain
bezainbat
bezainbatean adlag. *Ipar.:* a) *nitaz den(az) bezainbatean, ez dut deus loria* ('niri dagokidanez');
jendeez bezainbatean ('jendeei dagokienez'); b) *garbitu zuen, egin zitekeen bezainbatean*.
bezainbateko izlag. 'adinakoa': *hura bezainbatekoak izango zarete*.
bezainbeste
bezala
ez bezala: *gauzak lehen ez bezala begietarutzen zitzaizkion*.
ez bezalako: *uste ez bezalako aldakuntzak dakartzate urteek*.
bezalakatu, bezalaka, bezalakatzen. *da/du* ad.
bezalako
bezalatsu
bezalatsuko
bezalaxe
bezanbat* e. **bezainbat**.
bezanbatean* e. **bezainbatean**.
bezatu, beza, bezatzen. *du* ad. 'animaliak hezi'.
bezen* e. **bezain**.
bezeria
bezero
bezin* e. **bezain**.
bezpera iz.
bezperago iz. *Ipar.* 'bezpera-aurrea': *ezkontzeko bezperan edo bezperagoan*.
bezperak 'otoitza, orduen otoitzetan ilunabarrekoa'.
beztaille* e. **beltzaile**.
beztasun* e. **beltzasun**.
bezt *Ipar.:* *beltzez bezt* agertu da *Manex* ('beltzez jantzita').
beztiarazi, beztiaraz, beztiarazten. *du* ad.
beztidura iz. *Zah.* 'jantzia'.

beztimenda iz. *Zah.* 'jantzia'.

beztitu, beztu(tu), beztitzen. *da/du* ad. *Ipar.* eta *Naf.* 'jantzi'.

beztitzaille

beztitze

beztu* e. **belztu**.

bezuza iz. 'oparia, erregalua'.

bezuza egin

bhutandar (herritarra).

bi: *bi etxe*; *etxe bi*.

bi-biak 1 'biak bakarrik'. 2 'biak'.

bi(-)bitara: *buruz buru, bi bitara, eta lau lauren kontra aritu ziren bertsolariak*.

bien bitartean

bitan

bitara adlag. 'bi eratan'.

bitariko

bia* e. **biga 2**.

biahore iz. *Ipar. Zah.* 'tarrapata, zalaparta'.

bialdu* e. **bidali**.

bianda iz. *Ipar. Zah.* 'janaria'.

biao iz.: *biaoa egin. Sin. siesta*.

biaoa iz. *Ipar. g.er.* 'alportxa'.

biatiko iz. *Zah.* 'elizakoa'.

biba

bibaka

bibalbio izond. eta iz. *Zool.* 'kuskubikoa'.

bibalbo* e. **bibalbio**.

bibelar

biberoi iz. *Heg.*

Biblia

bibialari

bibliko

bibliofilo

bibliografia

bibliografiko

biblioteka

bibliotekari iz. h. **liburuzain**.

bibolin* e. **biolin**.

bibora* e. **sugegorri**.

bibote

bibotedun

bibotetsu izond. *g.er.*

bibrato* e. **vibrato**.

bibratu, bibra, bibratzen. *du* ad. (*nor* kasurik gabea) 'dardaratu'.

bibrazio iz. 'dardara'.

biburdina iz. *Teknol.* (ingude-mota).

bida* e. **biga 2**.

bidagile* e. **bidegile**.

bidagin* e. **bidegile**.

bidagirotze* e. **bidarotze**.

bidagurutze* e. **bidegurutze**.

bidaia

bidaiant iz. *Ipar.* 'bidaiaria'.

bidaiari

bidaiatu, bidaia(tu), bidaiatzen. *du* ad. (*nor* kasurik gabea).

bidaide

bidalarazi, bidalaraz, bidalarazten. *du* ad.

bidaldi

bidaldu* e. **bidali**.

bidalguntza* e. **apostolutza**.

bidali 1, bidal, bidaltzen. *du ad.*

bidali 2 iz. 'apostolua'.

bidalketa

bidaltzaile

bidaltze

bidante iz. *g.g.er.* 'bidaiaria'.

bidar iz. *Zub.* 'kokotsa'.

bidari

bidaro

bidarte iz. *g.er.* 'bidegurutzea'.

bidasari* e. **bidesari**.

bidaso iz. *g.er.* 'erreka'.

bidasti iz. *Zah.* 'bide-zatia, bi punturen arteko bitartea'.

bidatu, bida, bidatzen. *du ad. Ipar.* 'gidatu'.

bidatzaile iz. *Ipar.* 'gidaria'.

bidazti

bide 1

bidea galdu

bidea hautsarazi *g.er.* 'bidea galarazi'.

bidea hautsi

bidea(k) ebaki

bideak egin

bidea(k) hetsi *Ipar.*

bidea(k) ireki

bidea(k) itxi

bidea(k) urratu

bidean a) *-tze*ko *bidean* 1 'moduan, egokieran'. 2 'arriskuan'; b) *-tu bidean* 'beharrean, ordez'.

bide(-)aurreko 'aitzindaria'.

bide batez

bide(-)bazter

bide(-)buru *g.er.* 'bidegurutzea'.

bide egin

bide eman

bide-erakusle

bide(-)erdi

bide(-)ertz

bide izan 'bidezko izan'.

bide(-)seinale

bide-urratzaile

bide-urratze

bidez

bidez bide

bide(-)zorro

bide(-)zorru

dela (direla) **bide**, **zela** (zirela) **bide**.

Done Jakue bidea

bide 2: *izen hori, euskaldunak kristautu baino lehenagokoa bide da.*

bidealdi* e. **bidaldi**.

bideant(e)* e. **bidaiant** (eta *bidante*).

bideazko iz. *Zah.* 'bidezkoa, bidaztia'.

bidebanatze

bidegabe iz. eta izond.

bidegabeko izlag.

bidegabez adlag. 'bidegabeki'.

bidegabekeria

bidegabeki
bidegabetu, bidegabe(tu), bidegabetzen. *da/du* ad. *g.er.* ‘bidea galdu’.
bidegabetzatu, bidegabezta, bidegabetzatzen. *du* ad. *Zah. g.er.* ‘iraindu’.
bidegile
 bidegin* e. **bidegile**.
bidegintza
bidegurutze
bidekari iz. *Ipar*.
 bidekatu* e. **bidegabetu**, **bidea galdu**.
bideko 1 iz.
bideko 2 izond. ‘bidezkoa, zuzena’.
bidelagun
bidelapur
 bidelapurkeria* e. **bidelapurreta**.
bidelapurreta
bidenabar
bideo
 bideo(-)joko
bideokamera
bideokasete
bideoklip
bideoklub
 bideordain* e. **bidesari**.
bideoteka
bideotex
 bideo-zinta* e. **bideokasete**.
bider
bideraezin izond. ‘ezin bideratuzkoa’.
bideragarri
bideragarritasun
bideraketa
biderapen
bideratu, bidera(tu), bideratzen. *da/du* ad.
bideratzaille
bideratze
 biderdi* e. **bide(-)erdi**.
biderkadura iz. *Mat*.
biderkagai iz. *Mat*.
 biderkaketa* e. **biderketa**.
biderkakizun iz. *Mat*.
 biderkari* e. **koefiziente**.
biderkatu, biderka, biderkatzen. *du* ad. *Mat*.
biderkatzaille
biderketa iz. *Mat*.
 bidertu* e. **biderkatu**.
bidesari
bidet
 bidetasun* e. **bidezketasun**.
bidexendra iz. *Naf.* ‘bidezidorra’.
bidexka
 bide-zabal* e. **bidezabal**.
bidezabal iz.
bidezain
bidezaingo
bidezidor
 bidezkarri* e. **bidazti** (eta *bidekari*).
bidezki adlag.

bidezko 1 iz. 'bidaztia, erromesa'.

bidezko 2 izond. 'zuzena, legezkoa'.

bidezkotasun

bidezkotu, bidezko(tu), bidezkotzen. *du* ad.

bidezoru* e. **bide(-)zoru**.

bidoi

bidriera* e. **beirateria**.

bidrio* e. **beira**.

bidutzi iz. *g.er.* 'munstroa'.

biela iz. *Autom.*

bielorrusiar (herritarra).

bielorrusiera (hizkuntza).

bienabenturantz iz. *Heg. Zah.* 'zorianbidea, dohatsutasuna'.

bienabenturatu* e. **zorioneko, zoriontsu, dohatsu**.

bienal iz. *Sin.* **biurteko**.

biera iz. *Ipar. h.* **garagardo**.

bierarteko izlag. *Ipar.* 'artekoa, bitartekoa'.

bifokal

biga 1 iz. 'bigantxa', 'txahala'.

biga 2 zenb.: *biga etorri dira; *biga ikasle e. bi ikasle.*

bigamia

bigamo

bigantxa

bigarren 1 ord. 2 iz. 'jai edo egun seinalatu baten ondoko eguna edo biharamuna': *Pazko bigarrena*.

bigarrenean adlag. 'bigarren aldiz; bigarren lekuan'.

bigarrenez

bigarrengo izlag. eta adlag. *Heg.*

bigarrengo *g.er.* 'bigarrenez'

bigarren lehengusina *Bizk.* eta *Naf.*

bigarren lehengusu

bigarren mundu

bigarren ordena *Erl.*

bigarrenik

big-bang

bigilantzia* e. **zaintze, begiratze, jagote**, etab.

bigilatu* e. **zaindu, begiratu, jagon**, etab.

bigira iz.: *bigirak dira beste olgeta batzuk baserri-etxeetan mutilak eta neskak gaeuz egiten dituztenak.*

bigizta* e. **begizta**.

biguin* e. **bigun**.

bigun

bigundu, bigun(du), biguntzen. *da/du* ad.

bigungarri

bigunkeria

bigunki

bigunkiro

biguntasun

biguntxo izond. 'aukeran bigunegia'.

biguntzaile

biguntze

bihar

bihar arte

bihardanik

bihar edo etzi

bihar-etzi *batez ere Bizk.*

biharko 1 izlag.: *biharko lanak. 2* adlag.: *biharko utzi dugu lana.*

bihartik

biharamun

biharamuneko

biharamunago iz. *Ipar.* 'biharamunaren ondoko eguna'.

bihi iz. *Sin. ale, garau.*

bihibelar* e. **hiri-belar.**

bihijale iz. *Sin. alejale.*

bihika 1 adlag. 'aleka'. 2 iz. 'alea, bihia'.

bihikatu, bihika(tu), bihikatzen. *du ad.* 'aletu'.

bihiketa iz. 'bihi-kopuru handia'.

bihikor izond. *Zah. g.er.*

bihilabetekari

bihileko

bihitegi

bihitoki iz. *g.er.* 'bihitegia'.

bihitsu iz. *g.er.*

bihitu, bihi(tu), bihitzen. *da eta du ad.* 'aletu'.

bihitze iz. *g.er.* 'bihi-mordoa'.

bihiztatu, bihizta, bihiztazen. *da ad. g.er.* 'bihitu'.

bihortz

bihortzeko iz.

bihotz iz.: *bihotz-taupada.*

bihotz-altxagarri izond.: *solas bihotz-altxagarriak.*

bihotz-belar 'biri-belarra' (*Pulmonaria officinalis*).

bihotz-bero

bihotz-berritu *da ad.:* *bihotz-berri zaitzte eta sinets berri ona.*

bihotz-berritze

bihotz-bigun *g.er.*

bihotz-bihotzean

bihotz-bihotzeko

bihotz-bihotzetik

bihotz-bihotzez

bihotz-birikak

bihotz(-)damu

bihotzeko izlag.: *nire bihotzeko laztana.*

bihotz eman

bihotz-erdiragarri izond.

bihotzetik

bihotzetiko izlag. *g.g.er.* 'bihotzekoa'.

bihotzez

bihotzeko izlag.: *bihotzeko urrikalmendua.*

bihotz-galdu *da/du ad.:* *ez gaitzen bihotz-gal, goazen beti aitzina.*

bihotz-garbi

bihotz-gogor

bihotz-gozagarri

bihotz hartu *g.er.* 'adoretu'.

bihotz izan

bihotz sakratu: *Jesusen bihotz sakratuaren jaia.*

bihotz-ukigarri izond.: *poematxo bihotz-ukigarria.*

bihotz-ukitu *du ad.:* *zure hitzek bihotz-ukitu naute.*

bihotz-zabal

bihotz-zabaltasun

Jesusen bihotz (irudi-mota).

bihotzaldi

bihotzbelar* e. **bihotz-belar.**

bihotzeko iz.: *bihotzekoak emanda hil zen.*

bihotzeratu, bihotzera(tu), bihotzeratzen. *du ad.*

bihotzerre

bihotzildu, bihotzil, bihotziltzen. *da/du ad. g.er.* 'tristatu'.

bihotzondo

bihotzondoko iz.
bihozbera
bihozberatasun
bihozberatu, bihozbera(tu), bihozberatzen. *da/du* ad.
 bihozdu* e. **bihotztun**.
bihozgabe izond.
 bihozgabeko izlag.
bihozgabekeria
bihozgabetasun iz. *g.er.*
bihozgabetu, bihozgabe(tu), bihozgabetzen. *da/du* ad.
bihozgabetze
 bihozgogor* e. **bihotz-gogor**.
bihozkada
 bihozkatu* e. **bihozgabetu**.
bihozki adlag. *g.er.* 'bihotzez'.
bihozkoi izond. *g.er.*
bihozkor izond. *g.er.*
bihozmin
bihozmindu, bihozmin(du), bihozmintzen. *da/du* ad.
bihozño
bihozpe iz. *g.er.*
 bihozpera* e. **bihozbera**
bihoztasun iz. *g.er.*
bihozti
bihoztoi izond. *batez ere Zub.*
bihoztoiki adlag.
bihoztoitasun iz. *g.er.*
bihoztoitu, bihoztoi(tu), bihoztoitzen. *da/du* ad. *g.er.*
bihoztu, bihotz/bihoztu, bihozten. *du* ad. *g.er.*
bihoztun
bihoztundu, bihoztun(du), bihozuntzen. *da/du* ad. *g.er.*
bihoztxo
bihur 1 iz. 'bilurra'. 2 izond. h. **bihurri**.
bihurbide iz. *g.er.* 'itzulbidea'.
bihurdika iz. *Ipar.*
bihurdikatu, bihurdika(tu), bihurdikatzen. *da/du* ad. *Ipar.*
bihurdikatzaile izond. eta iz. *g.er.*
bihurdikatze
bihurdura
bihurgailu iz. *Teknol.*
bihurgarri
bihurgune
bihurgunetsu
bihurka adlag. *g.er.* 'bihurrituz'.
bihurkari izond. *Gram.*
bihurkatu, bihurka, bihurkatzen. *da/du* ad. h. **bihurdikatu**, **bihurritu**.
 bihurkera* e. **bihurrera**.
 bihurkeria* e. **bihurrikeria**.
bihurketa
bihurkin
bihurkor
bihurkortasun
bihurkunde iz. *Ipar. Zah.* 'ezagutza, esker ona'.
bihurpen iz. *g.er.*
bihurraldi iz. *g.er.* 'itzulera'; 'bihurdura'.
bihurrarazi, bihurraraz, bihurrarazten. *du* ad.
bihurrera

bihurrezin izond. *g.er.*

bihurri

bihurrialdi iz. 'matxinada'.

bihurriarazi, bihurriaraz, bihurriarazten. *du ad.*

bihurridura* e. **bihurdura**.

bihurrika adlag. *g.er.: ezpain-bihurrika hasi zen.*

bihurrikatu, bihurrika(tu), bihurrikatzen. *da/du ad.*

bihurrikeria

bihurriki

bihurripen iz. *g.er.* 'bihurrialdia, matxinada'.

bihurritasun* e. **bihurrikeria**.

bihurritu 1, bihurri(tu), bihurritzen. *da/du ad.*

bihurritu 2 iz.

bihurritza iz. *g.er.* 'bihurrialdia'.

bihurritze

bihurtu, bihur, bihurtzen. *da eta du ad.: ura ardo bihurtu zen.*

bihurtza iz. *g.er.*

bihurtze

bijilantzia* e. **zaintze, begiratze, jagote**, etab.

bijilatu* e. **zaindu, begiratu, jagon**, etab.

bijilia

bijorra iz. 'bigarren jorraldia'.

bik iz. *Ipar. h. bolaluma.*

bikain

bikaindu, bikain(du), bikaintzen. *da/du ad.*

bikainki

bikaintasun

bikaintze iz.: *karmeldar ordenaren iraute, santutze eta bikaintzea.*

bikarbonato

bikario

bikario jeneral

bikariogo iz. *Ipar.* 'bikariotza'.

bikariotza iz. 1 'bikarioaren lanbidea eta kargua'. 2 'bikarioaren ardurapeko barrutia'.

bikatu* e. **bikotu**.

bike

bikedun izond. *g.er.: hiru bide bikedun.*

bikestatu* e. **bikeztatu**.

biketsu

biketu, bike(tu), biketzen. *du ad. g.er.* 'bikeztatu'.

bikeztatu, bikezta, bikeztatzen. *du ad.*

bikeztatze iz.: *zahatogile guztiek ez zuten bikeztatze hau berdin egiten.*

biki

bikingo

bikini

biko

bikoiti

bikoitz

bikoizketa

bikoiztasun

bikoizte iz.: *errepidearen bikoizte-proiektua.*

bikoiztu, bikoitz/bikoiztu, bikoizten. *da/du ad.*

bikor* e. **pikor**.

bikote

bikote-lagun

bikoteka

bikotekide

bikotu, biko(tu), bikotzen. *du ad. g.er.* 'bikoiztu'.

bikromia iz. (inprimatze-teknika).

biktima

biktoria* e. **garaipen**.

biku* e. **piku**.

bikun

bikundu, bikun(du), bikuntzen. *da/du* ad.

bila

bilaka

bilakabide

bilakaera

bilakaide iz. *Zub. Zah.* 'liskar-kidea, etsaia'.

bilakarazi, bilakaraz, bilakarazten. *du* ad.

bilakari izond. *Zub. g.er.* 'borrokalaria'.

bilakatu, bilaka, bilakatzen. *da/du* ad.

bilakatzaille izond. *g.er.* 'bihurtzaillea': *gramatika sortzaille eta bilakatzaillea*.

bilakatzte

bilaketa

bilakinde* e. **bilakuntza**.

bilakindetu* e. **bilatu**, **ikertu**, etab.

bilakizun iz. *g.er.:* *laguntzailleei esker aurkitu du bilakizun zena*.

bilakuntza

bilalde* e. **inguru**.

bilaldi

bilan 1* e. **bila**.

bilan 2 iz. *Ipar.* 'balantzea'.

bilarazi, bilaraz, bilarazten. *du* ad. 1 'biltzera behartu'. 2 'biltzera behartu'.

bilari

bilarrauzi iz. *Zah.* 'aratxea, txahala'.

bilasari iz. *Bizk. g.er.*

bilateral izond. h. **aldebiko**.

bilatu, bila(tu), bilatzen. *du* ad.: 1 'bila ibili, xerkatu'. 2 *Heg. gaur Beh.* 'aurkitu'.

bilatzaile

bilatze

bilau

bilaukeria

bilaukiro adlag. *g.er.*

bilautasun iz. *g.er.*

bilautzar izond. *g.er.*

bilaxka iz. *batez ere Zub.* 'borroka'.

bilaxkatu, bilaxka(tu), bilaxkatzen. *da* ad. *batez ere Zub.* 'borrokatu'.

bilbadura

bilbatu, bilba, bilbatzen. *du* ad.

bilbe

bilbeatu* e. **bilbatu**.

bil-bil egin

bildoski iz. 'bildotsaren okela'.

bildostegi

bildots

bildots-mihi (plantain-mota).

bildu, bil, biltzen. *da* eta *du* ad.

bilduki

bildukin* e. **bilkin**.

bilduma

bilduma egin

bildumagile

bildumari

bildumatu, bilduma(tu), bildumatzen. *du* ad.

bildumatze iz.: *eskertzekoa da doinu herrikoien bildumatze ahalegina.*

bildumen

bildur* e. beldur.

bildura

bildutasun

bilera

bilerazi* e. bilarazi.

bilete* e. billete.

bilgailu

bilgia iz. *Ipar.* 'biltokia'.

bilgo iz. *g.er.* 1 'bilduma'. 2 'paketea'.

bilgor

bilgorrez tatu, bilgorrezta, bilgorreztazen. *du ad.*

bilgortsu izond. *g.er.*

bilgu* e. **bilgia**.

bilguma* e. **bilera**; **bilduma**; **biltegi**.

bilgune

bili iz. *g.er.* 'txittoa'.

biligarro iz. h. **birigarro**.

bilin-balanka* e. **bilinbolaka**.

bilinbolaka adlag. *batez ere Bizk.* 'zabuka, balantzaka'.

bilingue* e. **elebidun**.

bilinguismo* e. **elebitasun**.

bilintzi-balantza adlag. *Ipar.* 'zabuka, balantzaka'.

bilioi

biljorra* e. **bijorra**.

bilketa

bilkida* e. **bilera**; **lehiaketa**.

bilkin

bilkuia iz. *Zah.* 'bilkura'.

bilkuntza iz. *Zah.* 'bilera'.

bilkura

billar

billete iz. (dirua).

bilob

bilob-gorri edo **bilogorri**

bilob-hori edo **bilohori**

bilob-urdin edo **bilourdin**

biloba iz. 1 'seme edo alabaren haurra'. 2 *Bizk.* 'birbiloba'.

bilogorri izond. (edo **bilob-gorri**).

biloholli* e. **bilob-hori**.

bilohori izond. (edo **bilob-hori**).

bilorde iz. 'ileordea'.

bilorruski* e. **pergamino**.

bilotsu izond. *Ipar.* eta *Naf.* 'iletsua'.

bilourdin izond. (edo **bilob-urdin**).

biltegi

biltegiratu, biltegira(tu), biltegiratzen. *du ad.*

biltegiratze

biltegitu* e. **biltegiratu**.

biltoki

biltzaile

biltzar

biltzar-lagun *g.er.* 'biltzarkidea'.

biltzarkide

biltze

bilur

bilurtu, bilur(tu), bilurtzen. *du* ad. 'bilurrez lotu'.

bilutsik* e. **biluzik**.

biluz batez ere adlag.

biluzarazi, biluzaraz, biluzarazten. *du* ad.

biluzgorri

biluzgorrian

biluzgorririk

biluzgorritasun

biluzgorritu, biluzgorri(tu), biluzgorritzen. *da/du* ad.

biluzi 1, biluz, biluzten. *da/du* ad.

biluzi 2 izond.

biluzik

biluztasun

biluzte

biluztu* e. **biluzi**.

bina banatz.: *bina mila*.

binako izlag.

binan adlag. *Bizk.* 'binaka'.

binan-binan adlag. *Bizk.* 'binaka(-binaka)'.

binagre* e. **ozpin**.

binagrera iz. *Artemisia dracunculus*. *Sin. estragoi*.

binaka

binakako izlag.

binakatu, binaka(tu), binakatzen. *du* ad.

binako iz.

binario* e. **bitar**.

binatu, bina(tu), binatzen. *da/du* ad. 'bikotetan bildu': *eperrak binatzen hasiak dira*.

binazka adlag. h. **binaka**.

binbalet* e. **ginbalet**.

binbitartean* e. **bien bitartean**.

bineta iz. 'irudi apaingarria'.

bingo

binokular

binokulu iz. (pluralean erabiltzen da).

binomial izond. *Mat.*

binomio

binorri iz. *Ligustrum vulgare*.

binper iz.: *soineko guztiek badute beren ifrentzu edo binperra*.

biodegradagarri izond.

biogeografia

biogeografiko

biografia

biografiko

biografo

biokimika

biokimiko

biola

biolatu* e. **bortxatu**.

biolazio* e. **bortxaketa**, **bortxatze**.

biolentzia iz. h. **indarkeria**.

bioleta iz. *Viola sp.*

biolin

biolin-jotzaile *Sin. biolinista*.

biolinista iz. *Sin. biolin-jotzaile*.

biologia

biologiko

biologo

biolontxelo**bioma** iz. *Biol.***biomasa** iz. *Biol.***biopsia****biosfera****bioteknologia****biotiko** izond. *Biol.***biotopo** iz. *Biol.***biozenosi** iz. *Biol.*piper* e. **piper**.**bipera** iz. *Ipar.* 'sugegorria'.biperbeltx* e. **piperbeltz**.piperrada* e. **piperrada**.piperrontzi* e. **piperrontzi**.bipi* e. **pipi**.**bipil****bipilarazi**, bipilaraz, bipilarazten. *du* ad.**bipildu**, bipil(du), bipiltzen. *da/du* ad.**bipilki****bipiltasun****biplano** iz. *Teknol.***bipolar** izond.**birá 1****birá-birá** adlag.**birá egin****birá eman** *g.er. h. birá egin*.**birán****birá 2** banatz. *Ipar.* 'bina'.**birabarki****biradera****biragarri** izond. '(norbaitek edo zerbaitek) birá dezakeena'.**biragune****biraka** adlag.**birá-biraka** adlag. *Bizk.* 'biraka'.**birakari** izond.: *ate birakaria*.**birakatu**, biraka(tu), birakatzen. *da/du* ad. *g.er.* 'biratu'.**biraketa****birakor****birakortasun****biraldi** iz. *g.er.***birao****birao egin****birao garri** izond. *g.er.* 'madarikagarria'.**birao gile****birao ka****birao katu**, birao ka(tu), biraokutzen. *du* ad. *g.er.* 'madarikatu'.**birao lari****birao ti** izond. eta iz. *batez ere Bizk.* 'biraolaria'.**biraoztatu**, biraozta, biraoztatzen. *du* ad. *g.er.* 'madarikatu'.**birarazi**, biraraz, birarazten. *du* ad.**biratu**, bira(tu), biratzen. *da/du* ad.: *bestera biratzen duzu aurpegia hura ez ikustearren; ilargia lurraren inguruan biratzen da*.biratzaile* e. **birakari**.**biratze****birazka** adlag. *Ipar.* 'binaka'.**birazkatu**, birazka(tu), birazkatzen. *da/du* ad. *Ipar. g.er.* 'binakatu'.**birbanaketa** iz. *Ekon.*

birbanatu, birbana, birbanatzen. *du ad. Ekon.*
birberotu, birbero, birberotzen. *da/du ad. g.er.* 'berriz berotu'.
birbiloba iz. 'bilobaren semea edo alaba'.
birbira *Ipar.* 'pixka'.
birbiratu, birbira(tu), birbiratzen. *du ad. g.er.:* *gatza birbiratu du haragiaren gainera.*
 birbiztu* e. **berpiztu**.
birgaikuntza
birgaitu, birgai, birgaitzen. *da/du ad.*
birgaitze
bir iz.: *katuarentzat biria ekarri beharko da.*
biribil
biribilatu, biribila, biribilatzen. *da/du ad. Zah.* 'bildu, elkartu'.
biribildu, biribil(du), biribiltzen. *da/du ad.*
 biribilgu* e. **biribilgune**.
biribilgune
biribilkarazi, biribilkaraz, biribilkaratzen. *du ad. g.er.*
biribilkatu, biribilka, biribilkatzen. *da/du ad.*
biribilketa
biribilki 1 adlag. 'biribiltasunez'.
biribilki 2 iz. 'biribilean itxitako lerro baten forma duen zera'.
biribilkote izond. *g.er.:* *aurpegi biribilkotea.*
biribiltasun
biribiltze
birigaitz iz. *g.er.* 'hetika, tuberkulosia'.
birigarro iz. *Turdus philomelos.*
birika 1 'arnasketa-organoa'. 2 'birikia'.
birika-handi edo **birikahandi** izond. *g.er.* 'gibel-handia'.
 birika-bihotzak* e. **bihotz-birikak**.
birikahandi izond. (edo **birika-handi**) *g.er.* 'gibel-handia'.
birikeri
biriketako iz. h. **birikeri**.
biriki iz. 'abereen birika, jateko zatikatua'.
birixi izond. *Ipar.* 1 'bikia'. 2 'bikoitza'. 3 'bikoitia'.
birjabetasun
birjabetu, birjabe(tu), birjabetzen. *da ad.*
birjabetze
birjaio, birjaiotzen. *da ad.*
 birjaiotza* e. **pizkunde**.
birjaiotze
birjina
birjinal 1 izond. *g.er.* 'birjintasunezkoa'.
birjinal 2 iz. *Mus.*
birjinalista
birjinitate iz. *Zah.* 'birjintasuna'.
birjintasun
birjosi, birjos, birjosten. *du ad.*
birjoste iz.
bir iz.: *bederatzi birletako joko hori biziki maite dugu herrian.*
birlandatu, birlanda, birlandatzen. *du ad.*
birlandatze
birlandu, birlant/birlandu, birlantzen. *du ad. g.er.*
birlantze iz. *g.er.*
birleri iz.: *hamar birlarik parte hartu dute aurtengo txapelketan.*
birlelo iz. *g.er.* 'antifona'.
birloba iz. *Bizk.* 'biloba'.
birloratu, birlora, birloratzen. *da ad.*
birloratze

birlore**birmaniar** (herritarra).**birmaniera** (hizkuntza).**birmoldaketa****birmoldarazi**, birmoldaraz, birmoldarazten. *du* ad.**birmoldatu**, birmolda, birmoldatzen. *da/du* ad.**birraitaita** iz. *Bizk.* 'birraitona'.**birraitona**birraldatu* e. **berraldatu**.birraldatze* e. **berraldatze**.**birramama** iz. *Bizk.* 'birramona'.**birramona****birresku** iz. *Bizk. g.er.*birretan* e. **birritan**.**birrin****birrin-birrin egin****birrin**, birrin(du), birrintzen. *du* ad.**birringailu****birrintze**birrist* e. **brist**.**birritan****behin eta birritan**birrizen* e. **ezizen, izengoiti**.**birsaldu**, birsal, birsaltzen. *du* ad.**birsortu**, birsor, birsortzen. *da/du* ad.**birtual****birtualki** adlag.**birtualtasun****birtuoso** iz. 'trebetasun handiko artista, batez ere musika jotzen'.birtute* e. **bertute**.biru* e. **piru**.**birunda****birundan****birundaka** adlag. *g.er.* 'biraka'.**birundatu**, birunda(tu), birundatzen. *du* ad. *g.er.***birus****birzahi****bisa** iz. 'Estatu batzuetan sartzeko, pasaporteaz gain behar den agiria'.bisagra* e. **gontz**, (atearen) **erro**.**bisaia** 1 iz. 'aurpegia'. 2 (esapideetakoa): *deabruen bisaia!***bisaje** iz. *Herr.* 'itxura harrigarria, zabarra'.**bisdun** izond. 'bitsa duena': *ardo bisduna*.**bisean bis**: *gehienetan etsaiak bi lerrotan ematen dira bisean bis, taulatuan*.**bisera**bisest* e. **bisurte**.bisext(a)* e. **bisurte**.**bishkekar** (herritarra).bisianbis* e. **bisean bis**.bisible* e. **ikusgai**.**bisigodo****bisigu** iz. *Pagellus centrodonatus***bisigutan** adlag.**bisigutara** adlag.**bisigute** iz. 'bisigu-arrantzako garaia'.**bisio** iz. h. **ikuskari, ikuspen**.bisione* e. **bisio****bisir**

bisisturte* e. **bisurte**.

bisita

bisita egin

bisitaldi

bisitari

bisitatu, bisita(tu), bisitatzen. *du* ad.

bisitatzaile iz. 'bisitaria'.

Bisitazio iz. (Ama Birjinarena).

biska iz. *Sin. lika*.

biskatsu izond. *Sin. likatsu*.

biskatu, biska(tu), biskatzen. *da/du* ad. *Sin. likatu*.

biskositate iz. *Fis.*

bislama (hizkuntza).

bismuto

bisoi

bison* e. **bisonte**.

bisonte

bisorrei* e. **erregeorde**.

bissautar (herritarra).

bista iz.: (*begien*) *bistan*.

bistako izlag.: *begien bistakoa*.

bistan egon

bistan izan

bistara adlag.: *orain bistara azaldu zaigu lehen gordean egona*.

bistatik alde egin

bistatik galdu

bistatik kendu

bistaz ezagutu

bistaratu, bistara(tu), bistaraten. *da/du* ad.

bistatu, bista(tu), bistatzen. *du* ad. 1 *g.g.er.* 'apaindu'. 2 'urrutian ikusi'.

bisturi iz. (ebakuntzetako lanabesa).

bisual izond. (normalean edo gehienetan hobestekoak dira *begi-*, *ikus-*, *ikusmen-* modukoak).

bisurte

bisustu, bisuts/bisustu, bisusten. *da/du* ad.

bisusturte* e. **bisurte**.

bisuts

bit

bitalismo

bitalista

bitamina

bitan adlag. 'bi aldiz'.

bitar

bitariko

bitarte

bitartean

-en bitartez postpos: *X izpien bitartez gorputz barruan dagoen edozer ikusi ahal izaten da*.

bitarteko 1 iz. 2 izond.: *noiz den hordikeria osoa, noiz bitartekoa, edo erdi-merdi esaten zaiona*.

bitartekotasun

bitartekotza

bitartekoz* e. **bitartez**.

bitasun

bitezar

bitezar* e. **diploma**.

bitika* e. **pitika**.

bitikultura iz. h. **mahastizaintza**.

bitima* e. **biktima**.

bitina* e. **pitika**.

bitore izond. *g.g.er.* 'trebea; bikaina'.

bitoria* e. **garaipen**.

bitorios* e. **garaile**.

bits

bitsetan adlag.: *zorion-bitsetan*.

bitsadera iz.

bitsdun* e. **bisdun**.

bitu izond. *Bizk. g.er.* 'apartsua'.

bitu, bi(tu), bitzen. *du* ad. *g.er.* 'bikoiztu'.

bituminoso izond. *Geol.*

bitxabal* e. **bidezabal**.

bitxi 1 iz. 2 izond.

bitxi(-)denda

bitxi, harri* e. **harribitxi**.

bitxidun

bitxigile

bitxigintza

bitxika iz. 'garatxo-belarra' (*Daphne laureola*).

bitxikeria

bitxiki adlag.: *zein bitxiki dabilen!*

bitxilore iz. *Bellis sp.*

bitxiontzi

bitxitasun

bitxitegi

bitxitu, bitxi(tu), bitxitzen. *da/du* ad. *g.er.* 'bitxi bihurtu'.

bitxiztatu, bitxizta, bitxiztutzen. *da/du* ad.

bitzuk *Bizk.*

biuniboko izond. *Sin. bana-banako*.

biurda iz. 'ezkerte beltza' (*Convolvulus arvensis*).

biurteko iz. *Sin. bienal*.

bixigarri adkor.

bixika iz. *batez ere Ipar.* 'maskuria'.

bixikotx* e. **bixkotx**.

bixilore* e. **bitxilore**.

bixkotx iz. *Ipar. Sin. bizkotxo*.

bixta* e. **bista**.

bizar iz.: *bizar-aitzurra*.

bizar(-)labana

bizar(-)makina

bizar-peitu izond. *Zah.* 'bizargabea'.

bizarra egin, kendu, moztu

bizardo izond. *g.er.* 'bizarduna' (gutxiespenezkoa da adiera eta gizonetzko ez esaten da: 'bizar zaindu ga-bea duen gizonetzkoa' edo).

bizardun

bizargabe izond.

bizargabeko izlag. *g.er.*

bizargile

bizargin

bizargintza

bizarmakina* e. **bizar(-)makina**.

bizarnabal* e. **bizar-labana**.

bizartegi

bizartsu

bizartzar

bizeps

bizi 1 izond. 2 iz.: *bizia galdu; bizia kendu*.

bizi-emaile

bizi-itxaropen

bizitan adlag. *g.er.* 'bizirik'.

- biziagotu**, biziago(tu), biziagotzen. *da/du* ad.
- bizi-alargun**
- bizi-alargundu**, bizi-alargun(du), bizi-alarguntzen. *da* ad.
- bizi-alarguntza**
- bizialdatu**, bizialda, bizialdatzen. *du* ad.
- bizialdi**
- biziarazi**, biziaraz, biziarazten. *du* ad.
- biziarazle**
- biziaro**
- biziatu**, bizia, biziatzen. *da* ad.
- bizibehar**
- biziberritu**, biziberri, biziberritzen. *da/du* ad.: *euskara poesiaren indarraz biziberrituko zuena.*
- biziberritze** iz.
- bizibide**
- bizidun**
- bizien** iz. *Bizk.* ‘minbizia’.
- biziera**
- bizigabe** izond.
- bizigabeko** izlag.
- bizigai**
- bizigailu** iz. *Ipar.* ‘bizigaia, janaria’.
- bizigarri**: *gauza biakiak eta bizigarriak; aho-bizigarria.*
- bizigura** iz. eta izond. *Bizk.* ‘bizinahia’.
- bizi izan**, bizi, bizitzen, biziko. *da* ad.
- bizikai* e. **bizigai**.
- bizikari** izond. *Ipar.*
- biziki**
- bizikide**
- bizikidetasun**
- bizikidetze**
- bizikizun**
- bizikleta**
- bizikletadun** iz. ‘bizikletaria’.
- bizikletari** iz. *Sin.* **txirrindulari**.
- bizikor** izond.: *gorputza hilkorra da eta arima bizikorra.*
- bizilagun** iz. 1 ‘bizikidea, ezkontidea’. 2 ‘auzokidea’. 3 ‘biztanlea’.
- bizilege**
- bizileku**
- bizimaina** iz. *Gip.:* *mendeetan artoak hornitu izan du gure sukaldeko bizimaina.*
- bizimin** iz. *Liter.:* *biziki bizi du bakoitzak bizitzaren bizimina.*
- bizimodu**
- bizimolde**
- bizinahia** 1 iz.: *beren bizinahia eta bizibeharraren kezka; bizinahiak eta ezinbiziak zerabilen gizona.*
2 izond.: *herri gaztea, kolorezalea, bizinahia, alaia.*
- bizio 1** iz. ‘ohitura txarra’.
- biziozko**
- bizio 2** iz. *Bizk.* ‘hesteetako zizarea’.
- bizio-belar** iz. *Bizk.* ‘zizare-belarra’ (*Artemisia abrotanum*).
- biziosu** izond. *Zah.* ‘biziotsua; biziozkoa’.
- biziotsu**
- bizipide* e. **bizibide**.
- bizipoz**
- biziratu**, bizira(tu), biziratzen. *da/du* ad.: ‘bizira etorri edo ekarri’.
- bizirik**
- biziro**
- bizitasun**
- bizitegi** iz. ‘etxebizitza’.

biziterri iz. *g.er.* 'bizilekua'.

bizitetxe iz. *g.er.* 'bizilekua'.

bizitoki

bizitore izond. *Ipar.* 'azkarra, bizkorra, indartsua'.

bizitu, **bizi(tu)**, **bizitzen**. *da/du ad.* 'biziagotu, biziago bihurtu': *hartarako bideak hartzeko egarria gehitu eta bizitu zait.*

bizitxo izond. 'aukeran biziegia'.

bizitza iz. 1 'bizia, bizialdia, bizimodua'. 2 'etxea, etxebizitza'.

bizitzaile 1 izond. 'bizigarria'. 2 iz. 'biztanlea'.

bizitzaldi iz. 'bizialdia'.

bizitzaro iz. 'biziara'.

bizitze 1 iz. *Ipar.* eta *Naf. h.* **bizitza**.

bizitze 2 iz. *g.er.* 'bizi(ago) bihurtzea'.

bizitzeko iz. *Ipar.* 'bizigaia, janaria'.

bizizale 1 iz. 'biztanlea'. 2 izond. 'ongi bizitzea maite duena'.

Bizkai-dantza

bizkaiera

Bizkai-gaztaina

bizkailu* e. **pizgailu**.

bizkaitar

bizkar iz. 1 (giza gorputzaren zatia). 2 (animaliaren gainaldea). 3 (mendiaren gainaldea). 4 (liburuaren zatia).

-en bizkar: *besteren bizkar bizitze hori, ai zeinen gauza ona den!*

bizkar-besta *Ipar.*

bizkar-muin

bizkarra berotu

bizkar(ra) eman

bizkarra hautsi *g.er.*

bizkarretik: *langilearen bizkarretik mantentzen dira alferrak.*

bizkarrez *adlag.:* *bizkarrez itzulirik, badoa ingelesa.*

bizkar(-)zorro

bizkargune

bizkar-hezur* e. **bizkarrezur**.

bizkarka

bizkarkari iz. *g.er.*

bizkarki iz. 'bizkar aldeko okela'.

bizkarkin izond. *Ipar.* 'bizkarroia'.

bizkarralde

bizkarreko

bizkarreratu, **bizkarrera(tu)**, **bizkarreratzen**. *da/du ad.*

bizkarrezur

bizkarroi

bizkarroikeria iz. *g.er.*

bizkarrune* e. **bizkargune**.

bizkartara iz. *Ipar.* 'bizkarkada'.

bizkartu, **bizkar(tu)**, **bizkartzen**. *da/du ad.* 'bizkar-itxura hartu edo eman'.

bizkartzain

bizkar-zaku* e. **bizkar-zorro**.

bizkaur iz. *Ipar. g.er.* 'prostata'.

bizki iz. *Gip. h.* **biki**.

bizkitartean 1 *adlag. Zah.* 'bien bitartean'. 2 lok.

bizkonde

bizkonderrri

bizkondesa

bizkondetza

bizkor

bizkorgarri

bizkorki**bizkorraldi**

bizkorrarazi, bizkorraraz, bizkorrarazten. *du ad.*

bizkorrik adlag. 'bizkor(ki)'.

bizkortasun

bizkortu, bizkor(tu), bizkortzen. *da/du ad.*

bizkortze iz.: *Kataluniako hizkuntza eta kulturaren bizkortze-prozesua.*

bizkotxa* e. **bixkotx**, **bizkotxo**.

bizkotxo iz. *Heg. Sin. bixkotx.*

bizkunde* e. **pizkunde**.

bizpahiru

bizpahiruretan adlag. *g.er.* 'bizpahiru aldiz'.

bizpahiruna banatz.

bizpahirunaka adlag.

bizpalau *Ipar.*

biztaldi* e. **bizialdi**.

biztanle

biztanlego* e. **biztanleria**.

biztanleria

bizte* e. **pizte**.

biztu, bizten. *da/du ad. batez ere Bizk. h. piztu.*

biztualdi* e. **piztualdi**.

biztuarazi* e. **pitzarazi**.

biztuera* e. **piztuera**.

blai**blai-blai**

blai egin: *blai eginda gelditu.*

blaitu, blai(tu), blaitzen. *da/du ad.*

blankura iz. *Bizk.* (arrantzakoa).

blantyretar (herritarra).

blasfemari iz. *Zah.* 'biraolaria'.

blasfematu, blasfema, blasfematzen. *du ad.*

blasfematzaile iz. *Zah.* 'biraolaria'.

blasfemia* e. **birao**.

blasfemio iz. *Ipar.* 'biraoa'.

blasoi iz. *g.er.*

blastoporo iz. *Zool.*

blastozele iz. *Zool.*

blaust* e. **plaust**.

blekari* e. **plekari**.

blenda iz. *Kim.*

blenido izond. *Zool.*

blenorragia iz. *Med.*

blindaje

blindatu, blinda, blindatzen. *du ad.*

blintxa iz. *Ipar.* 'hegabera'.

blist(i)-blast(a)* e. **plisti-plasta**.

bloemfonteindar (herritarra).

blok**bloke****blokeo**

blu izond. *Ipar. Herr.* 'urdina'.

blues iz. (musika-mota).

blusa iz. 'emakumeen atorra mota'.

bo interj. [zalantza eta —errepikatuz: *bo-bo(-bo)*— ukapena adierazten du].

boa iz. *Subfam. Boinae.*

bobeda iz. h. **ganga**.

bobina iz. *Sin. haril.*
boda iz. *Heg. Beh.* 'ezteia'.
bodega iz. *Heg. Beh.* 'sotoa'.
 bodegoi* e. **natura hil.**
boga 1 iz. 'arraunketa'.
boga 2 iz. *Boops boops.*
bogalari
bogatu, boga(tu), bogatzen. *du ad.*
bogotar (herritarra).
 bohatu* e. **buhatu.**
bohemio
boikot
 boilo* e. **opil.**
 bokadilo* e. **ogitarteko.**
bokal iz. (kontsonante ez dena).
bokalarteko izlag. *Hizkl.*
bokale iz. (itsasokoa).
bokalismo iz. *Hizkl.*
bokantza iz. *Zah.* 'elokuentzia'.
bokarta
bokata iz. *Ipar.* 'lixiba'.
 bokata egin
 bokata jo
bokataldi
bokatari iz. *g.er.*
bokatatu, bokata(tu), bokatatzen. *du ad. g.er.* 'bokata egin'.
bokater iz. *Ipar. g.er.* 'bokata egiteko ontzia'.
bokatibo
bokazio
bola 1
 (haragi) bola
 bola(-)joko
bola 2 iz. 'ehunak lantzeko makina'.
bolada
 boladan egon
 bolajoko* e. **bola(-)joko.**
bolaleku
bolaluma
bolandera iz. 'suziria'.
bolanta iz. 'arrantzako sare-mota'.
bolante iz. (autoa gidatzekoa).
bolari iz. 'birlaria, bola-jokoan aritzen dena'.
bolatoki
bolatu, bola(tu), bolatzen. *du ad. Zah.* 'ehunak bolan jo'.
bolatzaile iz. *Zah.*
bolazain iz. *Zah.* 'bolatzailea'.
bolba iz. *Mikol.*
bol-bol adlag. *batez ere Bizk.* 'bor-bor'.
bolbolka adlag. *Bizk.* 'borborka'.
bolbora
bolborategi iz. *g.er.*
bolborin iz. 'ubarroia'.
boleibol
bolero
 boletin* e. **buletin.**
 bolfram* e. **wolfram.**
boli

- bolido** iz. *Astron.* ‘meteoritoa’.
- boligrafo** iz. *Heg.* h. **bolaluma**.
- bolikostar** (herritarra).
- bolina** iz. *g.er.* (itsasontzietako soka).
- bolinara**
- bolingo** iz. ‘dultzaina’.
- boliviar** (herritarra).
- bolkan* e. **sumendi**.
- bolkanismo**
- bolo** iz. *g.er.* ‘bataioaren ondoren aita-ama pontekoek banatzen duten diru xehea’.
- bolo-bolo** adlag. h. **bala-bala**, **barra-barra**.
- bolondres* e. **boluntario**.
- boltsa* e. **poltsa** eta **burtsa**.
- boltxebike**
- boltxebismo**
- bolu** iz. *Bizk.* ‘errota’.
- boluma* e. **bolumen**.
- bolumen**
- boluntario**
- bonba** iz. ‘lehergailua’.
- bonbaketa* e. **bonbardaketa**, **bonbardamendu**, **bonbardatze**.
- bonbardaketa**
- bonbardamendu**
- bonbardatu**, **bonbarda**, **bonbardatzen**. *du ad.*
- bonbardatze**
- bonbardeo* e. **bonbardaketa**, **bonbardamendu**, **bonbardatze**.
- bonbazia** iz. *Zah.*
- bonbero* e. **suhiltzaile**.
- bonbilla** iz. *Heg.*
- bonboi** iz. *Heg.* ‘txokolatzeko gozokia’.
- bonbona** iz.
- bonet** iz. *Ipar.* eta *Naf.* ‘txapela’.
- bonetun** iz. *Zah.* ‘boneta daramana’.
- bono* e. **bonu**.
- bonsai**
- bonzo**
- bonu**
- bonur** iz. *Ipar. Beh. g.er.* ‘zoriona’.
- borax** iz. *Kim.*
- bor-bor**
- bor-bor egin**
- borbor** iz. *g.er.*
- borborrean** adlag.
- borborka**
- borda**
- bordalde** iz. *batez ere Ipar.* ‘borda eta ingurua’.
- bordari**
- bordatu**, **borda**, **bordatzen**. *du ad. h. brodatu*.
- bordatzaile* e. **brodatzaile**.
- bordazain** iz. *g.er.*
- bordoi* e. **pordoi**.
- boreal** izond. ‘iparraldekoa’.
- borla**
- bormu** iz. *g.er.*
- bornatu** izond. *Mat.*
- borne** iz. *Mat.*
- bornu** iz. 1 *Bizk.* ‘ingurua’. 2 *Ipar.* ‘itsasontzia, ontzi barrua’.

boro iz. *Kim.*

borobil izond. *Gip.* eta *Naf.* h. **biribil**.

borondate

borondate(a) hartu 'asmoa hartu'.

borondate(a) izan *du* ad.: *guk badugu horrentzat borondatea; elkarri borondaterik ez dioten senar-emazteak.*

borondatez adlag.

borondatetsu

borondatezko

boronde iz. 'kopeta, bekokia'.

borra iz. 'mailu handia'.

borradore* e. **zirriborro** (eta *borragoma, ezabagailu*).

borragoma

borraia* e. **borraja**.

borraja iz. *Borrago officinalis*.

borraska* e. **ekaitz** eta **depresio**.

borratu, borra, borratzen. *da/du* ad.

borrero

borroina* e. **borraja**.

borroka

borroka egin

borroka libre

borrokan

borrokan egin

borrokalari

borrokaldi

borrokari* e. **borrokalari**.

borrokatu, borroka(tu), borrokatzen. *da* ad.

borrokazale

bort

borta iz. *Ipar.* 'atea'.

bortako iz. *Ipar.* 'urdea, txerria'.

bortazain iz. *Zub.* 'atezaina'.

bortitz

bortizgarri izond. *Zah.* 'indargarria'.

bortizkeria

bortizki

bortiztasun

bortiztu, bortitz/bortiztu, bortitzen. *da/du* ad.

bortu iz. 'alhapidea'.

bortuzale (*bortuzale joan* esapidean erabiltzen da).

bortusai iz. *Ruta graveolens*.

bortxa

bortxa egin

bortxaz adlag. *Ant.* **amodioz**.

bortxazko izlag.

bortxaka

bortxakeria

bortxaketa

bortxapen* e. **bortxaketa** eta **bortxatze**.

bortxarazi, bortxaraz, bortxarazten. *du* ad. *g.er.*

bortxatu, bortxa(tu), bortxatzen. *du* ad.

bortxatzaile

bortxatze

bortz *Ipar.* eta *Naf.* h. **bost**.

bortzehun *Ipar.* eta *Naf.* h. **bostehun**.

borzgarren ord. *Ipar.* h. **bosgarren**.

borzna banatz. *Ipar. h. bosna.*

bosatu, bosa, bosatzen. *du ad. g.er.* ‘(urak lohia eta) eraman’.

bosgarren ord.

boska iz.: *ogi-boska.*

boskatu, boska(tu), boskatzen. *du ad. g.er.*

boski izond. eta iz. 1 ‘bost hilabeterekin jaioa’. 2 ‘batera jaiotako bost umeetako bakoitza’.

boskoitz 1 izond. ‘bost zatiz osaturikoa’. 2 iz. ‘bortusaia’.

boskotar iz. eta izond. ‘salestarra’.

boskote

bosna banatz.: *bosna mila.*

bosnako izlag.

bosnaka adlag.

bosniar (herritarra).

bosniera ‘serbokroaziera’.

bospasei

bospaseina banatz.

boss* e. **ugazaba**, **nagusi**.

bost

bost axola izan (*zait* motakoa da hedatuena): *bost axola zaizkigu auzokoak.*

bostetan *Ipar.* 1 ‘bost aldiz’. 2 ‘askotan’.

... **eta bost**: *ari gara entzuten geureak eta bost.*

(*nor*) **bere bostean**: *maizterrak beti beren bostean gogor.*

bostehun

bostehuna banatz.: *bostehuna mila.*

bostehunaka adlag.

bostehunen iz. *g.er.*

bostehungarren

bosteko

bosten

bostorri iz. *Potentilla reptans.*

bostortz

bota 1, bota, botatzen. *du ad.: erroak (loreak...) bota (erroak sakon bota dituen landareak, kimuak eta lo-reak ere bota ditzaie); umea (seina) bota (‘umea galdu, abortatu’).*

bota ahala: *plater bana hartu, eta andreak bota ahala jan zuten babarruna.*

bota 2 iz. (oinetako-mota).

bota 3 iz. *Ipar.* ‘sakea’.

botagale iz. *Sin. botagura, botalarri.*

botagura iz. *Sin. botagale, botalarri.*

botaharri

botaka

botaka egin

botakar iz. (akularen antzeko arraina) *Scomberesox saurus.*

botalarri iz. *Sin. botagale, botagura.*

botaldi iz.: *geroztik ez zuten arrantzaleek sareen botaldirik egin.*

botanika

botaniko

botarazi, botaraz, botarazten. *du ad.*

botari iz. ‘errebotean, sakea egozten duena’.

botarri* e. **botaharri**.

botatu, bota(tu), botatzen. *du ad. (nor kasurik gabea). Heg. Beh.* ‘botoa eman’.

botatzaille izond. eta iz. *g.er.* ‘botatzen, egozten duena’.

botatze

botazio

bote

botere

boterez: *minaren boterez.*

boteredun

boteretsu**boteretsuki** adlag. *Ipar. Zah.* 'ahaltsuki'.**botiga** iz. 1 'denda'. 2 'nahasmendua'. 3* e. **botika**.botiges* e. **merkatari, dendari**.**botigoa** iz. *Zub.* 'elkartea'.**botika** iz. 1 'farmazia'. 2 'sendagaia'.**botika(-)kutxa****botikako** iz. *Bišk. Zah.* 'sendagaia, botika'.**botikari**botikario* e. **botikari**.**botila****botilatu**, botila(tu), botilatzen. *du ad.* 1 *Zub.* 'botilako edaria zerbitzatu'. 2 *Heg.* 'botilan ezarri'.**botilatxo****botilero****botitu**, boti(tu), botitzen. *da ad.* *Zub.* 'elkartu'.**boto****botoa eman****boto egin****boto-emaile****botoi****botoi(-)zulo**botoil* e. **botila**.**botoitu**, botoi(tu), botoitzen. *du ad.***botswanar** (herritarra).botu* e. **boto**.**botxu** iz. *Zub.* 'harkaitza'.botz* e. **poz**.**bou** iz. *Isas*.**bourbon** iz. (Ameriketako edari-mota).**boxeatu**, boxea, boxeatzten. *du ad.* (*nor* kasurik gabea).**boxeo****boxeolari****boxer** iz. 1 (txakur-arraza). 2 (Txinako elkarte ezkutuko kidea).**boz 1** iz. 'ahotsa'.**boz batez** *Lap.* eta *BNaf.* 'aho batez'.**boz 2** iz. *Ipar.* 1 'botoa, autarkia'. 2 'bozketa, hauteskunda'.**boza eman** 'bozkatu'.**boz-emaile****boz 3** iz. *Ipar. h.* **poz**.**bozaldi****bozeramaile****bozgorailu****bozina** iz. *Heg. Beh.* 'tutua'.bozio* e. **golo**.**bozka** iz. *Ipar.:* *bozka-eguna*.**bozkalentzia** iz. *Ipar.* 'poz handia'.**bozkarazi**, bozkaraz, bozkarazten. *Ipar. du ad.***bozkariagarri** izond. *Ipar.***bozkariatu**, bozkaria, bozkariatzen. *da/du ad.***bozkario****bozkariozko** izlag.**bozkariotsu** izond. *Ipar.***bozkatu**, bozka(tu), bozkatzen. *du ad.* 1 *du ad.* (*nor* kasurik gabea): *gobernuaren alde bozkatu dutenak*.2 *du ad.:* *aurrekontua bozkatu zuten*.**bozkatzaile****bozkatze****bozketa**

boztario iz. *Zub.* 'bozkarioa'.
 boztu* e. **poztu**.
 braga* e. **kulero, kulot**.
brageta
brahman
brahmanismo
brakiopodo iz. *Zool.*
brakizefalo
braktea iz. *Bot.*
brana iz. *g.er.* 'txilarra'.
branda iz. *Ipar.* 'kanpai handia'.
brandy
branka
brankia iz. *Sin. zakatz.*
brankial izond. *Zool.* (gehienetan edo normalean, hobe da *zakatz-* osarako elkarketaz baliatzea).
brankiopodo iz. *Zool.*
brasa iz.
brasildar (herritarra).
brasilia iz. *Ipar.* 'albaka'.
brasiliar (herritarra).
brastako iz. *g.er.*
 brastakoan adlag.: *brastakoan kendu dio eskutik makila.*
bratislavar (herritarra).
brau adlag. *Ipar.:* *brau zutitu da.*
brauki adlag. *g.er.*
braza iz. (neurria: 1,67 m).
brazzavilletar (herritarra).
brea iz. *Sin. galipot.*
brebeta iz. *Ipar.*
brebiario
 brentsa* e. **prentsa**.
 breska* e. **abaraska**.
bretoi
bretxa iz. *Zah.* 'arrakala'.
brida
bridatu, brida(tu), bridatzen. *du* ad.
bridgetowndar (herritarra).
brigada iz.: *Brigada Gorriak.*
brigadier
brigant izond. *Ipar. g.er.*
brigantin iz. (itsasontzia).
 brika* e. **adreilu**.
brikolaje
brikolatu, brikola, brikolatzen. *du* ad. (*nor* kasurik gabea).
brillante iz. (diamante landua).
brindatu, brinda, brindatzen. *du* ad. (*nor* kasurik gabea). *Heg. Zah. g.er.* 'topa egin'.
brindis iz. *Heg. Zah. g.er.* 'topa'.
bringatu, bringa, bringatzen. *du* ad. *Bizk. g.er.* 'printzatu'.
brinko
brinkoka adlag.
brinoi iz. *Prunus persica var. nectarina. Sin. nektarina.*
 brintza* e. **printza**.
 brintzatu* e. **printzatu**.
biofito izond. *Bot.*
biolet 1 iz. *Ipar.* lorea ('bioleta'). 2 izond. *Ipar.* kolorea ('morea').
brisa iz. *Beh. g.er.*
bris-bris

briska iz. (karta-jokoa).

brist* e. **brixt**.

bristada

bristi-brasta

britainiar (herritarra).

brixt onomat. *Ipar.*

brodatu, broda, brodatzen. *du* ad.

brodatzaile

broderia iz. *Ipar.*

broina iz. *Sula bassana*. *Sin.* **zanga**.

brokatu, broka, brokatzen. *da/du* ad. *Ipar.* 'bete'.

brokel iz. 'ezkutua'.

brokel-dantza

brokoli iz. *Brassica oleracea* var. *botrytis*.

brokolio* e. **brokoli**.

broma iz. *Heg. Herr.*

broman adlag. 'txantxetan'.

bromazale izond. *Heg. Herr.*

bromo iz. *Kim.*

bromoso izond. *Heg. Herr.*

bromuro iz. *Kim.*

bronkio

bronkitis

brontze

Brontze Aro

broska* e. **boska**.

brosta iz. *Ipar.* 'sasia; sasiarte'.

brotxa

brozel

brujula* e. **iparrorratz**.

bruma iz. *Ipar. Zah.* 'gandua'.

bruneitar (herritarra).

brusa iz. 'gizonen jantzia'.

bruselar (herritarra).

bruselaza iz. *Brassica oleracea* var. *bullata* subvar. *gemmifera*.

bruxula* e. **iparrorratz**.

buba iz. *Ipar. Haur.* 'loa'.

buda iz. 1 (budismoko titulu bat), 2 (irudia).

budapestar

budget* e. **buxet**.

budin

budismo

budista

buelo iz. *Heg. Beh.* (bolumena).

buelta iz. *Heg. Lgart.*

buelta egin

buelta eman

buelta-erdi

buelta hartu

bueltan adlag.: *su pixka bat egin eta haren bueltan zeuden, berotzen.*

builtaka adlag. *Heg. Lgart.*

builtatu, builta(tu), builtatzen. *da/du* ad. *Heg. Lgart.*

bueno interj. *Heg. Beh. g.er.*

buenosairestar (herritarra).

bufada* e. **bufada**.

bufalo iz. *Bubalus* sp.

bufanda iz. *Heg.*

- bufete** iz. 1 (altzari-mota). 2* e. **bulego**.
bufoi
bufoikeria
buhada iz. *g.er.* 'bafada'.
buhader iz. *Zub. g.er.* 'hauspoa'.
buhako iz. *g.er.* 'bafada'.
buhame
buhamisa iz. *g.er.* 'buhame emakumezkoa'.
buhatu, buha, buhatzen. *du ad. Ipar.*
buhatzaile izond. *Ipar.*
buhunba iz. *Ipar. Zah. g.er.*
buhurdi* e. **bururdi**.
buia
buiatu, buia(tu), buiatzen. *da/du ad.* 'puztu, handitu'.
buila iz. *Herr.*
builaka adlag. *Herr. g.er.*
builoso izond. *Herr.*
buiraka iz. *Zah. g.er.*
bujes* e. **puies**.
bujia iz. (*Autom.*)
bujumburar (herritarra).
bukaera
bukaezin
bukagabe* e. **bukatugabe**.
bukagabeko* e. **bukatugabe**.
bukakor
bukarazi, bukaraz, bukarazten. *du ad.*
bukarestar (herritarra).
bukatu, buka, bukatzen. *da/du ad.*
bukatugabe
bukatze
buket
bukoi iz. 'upel txikia'.
bukoliko
bula* e. **bulda**.
bular
ular-arte
ular-estu iz. 'marranta'.
ularra eman
ularra hartu
ularra kendu
ularreko angina
ularreko (haur)
bular-angina* e. **ularreko angina**.
ulardetsu izond. *Gip. g.g.er.* 'bulartsua'.
ulargorri iz. *g.er.* 'txantxangorria'.
ularka 1 adlag. 'indarka'.
ularka 2 iz. 'ontzi batean, urpean gelditzen den zatia'.
ularki iz.: *ahate-bularkia*.
ularpe
ularralde
ularreko
ularretako iz. 'emakumeek bularrei eusteko erabiltzen duten janzkia'.
ularretiko iz. 'hetika'.
ularreztatu, ularrezta, ularreztatzen. *du ad. g.er.* 'ularra eman'.
ularrezur
bularte* e. **ular-arte**.

bulartsu**bulartsuki** adlag. *g.er.***bulartu**, bular(tu), bulartzen. *da/du* ad.**bulba** iz. *Anat.***bulda****buldadun**buldog* e. **bulldog**.**bulebar** iz. 'hiribidea'.**bulegari****bulego**bulegogizon* e. **bulegari**.**buletin****bulgariar** (herritarra).**bulgariera** (hizkuntza).**bulimia****bulkada****bulkaka** adlag. *g.er.* 'bultzaka'.**bulkarazi**, bulkaraz, bulkarazten. *dio* ad.**bulkatu**, bulka, bulkatzen. *du* ad.**bulkatzaile****bulkatze****bulko** iz. *Sin. burutazio*.bulla* e. **buila**.**bulldog****bulldozer****bulta** iz. *Ipar.* 1 'aldartea': *haserre-bulta batean bere autoari ostikoka ari zen autozaina*. 2 'denbora-bi-tartea': *bulta (bat) honetan hemen ikuten dut Karmen*.**butaka** adlag. 1 'oldarka'. 2 'tarteka, batzuetan'.**butaño** iz. 'unetxoa'.**butatu**, buta(tu), butatzen. *du* ad. *Ipar. g.er.* 'bulkatu, bultzatu'.**buto** iz. 1 *Zah.* 'irudia'. 2 *Heg.* 'gauzaki eitegabea'.**bultza** iz. *g.er.* 'bultzada'.**bultza egin****bultza eragin****bultzada****bultzagai** iz. *g.er.* 'bultzagarria'.**bultzagarri** iz.**bultzagile****bultzaka** adlag.**bultzakada****bultzakatu**, bultzaka(tu), bultzakatzen. *du* ad. *g.er.* 'bultzatu'.**bultzaldi****bultzarazi**, bultzaraz, bultzarazten. *dio* ad.**bultzatu**, bultza, bultzatzen. *du* ad.**bultzatzaile****bultzatze****bultzi** iz. *g.g.er.* 'trena'.**bulunba** iz. 1 'dunba, joarea'. 2 'pertsone berritsu edo funsgabea'.**bulunbari** iz. 'bulunba daraman ardia'.bulute* e. **burute**.buluzi* e. **biluzi**.**bunba** iz. 'tiro-hotsa'.**bunbada** iz. 'tiroa'.**bungalow****bunker**bupera* e. **gupera**.**buraso** iz. *Ipar. h.* **guraso**.

- burata** iz. *Zub.* 'talka'.
- burbuila**
- bur-bur** adlag. *Ipar.* 'bor-bor'.
- burbutzi** iz. *Ipar. g.er.*
- burbutzika** adlag. 'jauzika': *hasi zen burbutzika bildots bat bezala.*
- burdi* e. **gurdi.**
- burdina** iz.: *Burdin Aroa.*
- burdin barra**
- burdin hari** *Sin. alanbre.*
- burdin harri** *g.er.*
- burdin hesi**
- burdin salda**
- burdin sare**
- burdin ur** *Ipar.* 'metal-ura'.
- burdin ziri**
- burdinaga** iz. 'palanka'.
- burdin(a) gorri* e. **burdingorri.**
- burdinaje* e. **burdineria.**
- burdinare** iz. (are-mota).
- burdinbarra* e. **burdin barra.**
- burdinbide**
- burdinbidegintza**
- burdindegi**
- burdindu,** burdin(du), burdintzen. *da/du ad. g.er.* 'burdina bihurtu'.
- burdineria**
- burdingai**
- burdingin** iz. *g.er.*
- burdingintza**
- burdingorri** iz. *g.er.* 'kobrea'.
- burdinhaga* e. **burdinaga.**
- burdinhari* e. **burdin hari.**
- burdinhari* e. **burdin harri.**
- burdinkara** izond. 'burdinaren itxurakoa'.
- burdinki**
- burdinola**
- burdinori** iz. *g.er.* 'brontzea'.
- burdintsu**
- burdintxa** iz. (sagar-mota).
- burdinur* e. **burdin ur.**
- burdinurtu** iz.
- burdinxuri* e. **burdinzuri.**
- burdinziri* e. **burdin ziri.**
- burdinzuri** iz. 'latorria'.
- burduntzali* e. **burruntzali.**
- burduntzi* e. **burruntzi.**
- burestun** iz. *g.g.er.* 'koroa'.
- burezur**
- burezurtegi**
- burfudua* e. **furfuria.**
- burgés**
- burgés txiki**
- burgesia**
- burgestu,** burgés(tu), burgesten. *da/du ad.*
- burgo* e. **burgu.**
- burgoi** izond. 'harroa, hanpurutsua'.
- burgoikeria** iz. 'harrokeria'.
- burgoiki** adlag. *g.er.*

burgoitu, burgoi(tu), burgoitzen. *da/du* ad. *g.er.*

burgu

burho iz. *Ipar. Zah.* 'biraoa'.

burin* e. **budin**.

burio* e. **burrio**.

burjeseria* e. **burgesia**.

burkaitz iz. 'harkaitza'.

burkaiztu, burkaitz/burkaiztu, burkaizten. *da/du* ad. *g.er.* 'amildu'.

burkinafasoar (herritarra).

burko

burkoi* e. **burukoi**.

burla

burla egin

burlaz

burlagarri izond. 'barregarria'.

burlagile izond. *g.er.*

burlaka adlag.

burlakeria iz. *Zah.* 'burla'.

burlari

burlati izond. *g.er.*

burlatu, burla(tu), burlatzen. *da* ad.

burmuin

burni* e. **burdina**.

buro* e. **burho**.

burokrata

burokratiko

burokrazia

burpil* e. **gurpil**.

burraso* e. **guraso**.

burrego* e. **borrero**.

burrio 1 iz.

burrio 2 iz. *Trigla lyra* (arrain-mota).

burruka* e. **borroka**.

burrunba

burrunba egin

burrunban

burrunbada* e. **burrunba** eta **burrundara**.

burrunbaka adlag.

burrunbarazi, burrunbaraz, burrunbarazten. *du* ad. *g.er.*

burrunbari izond.

burrunbatsu

burrunbatu, burrunba(tu), burrunbatzen. *du* ad. 'burrunba egin'.

burrunda* e. **burrunba** eta **burrundara**.

burrundara

burrundaran

burruntzali

burruntzi

burruntzali* e. **burruntzali**.

burrustan adlag. *batez ere Ipar.* 'borborka'.

burtain iz. *Cottus gobio*.

burtsa

burtzin iz. 'bertzuna'.

burtzora* e. **burtzoro**.

burtzoragarri

burtzoraldi

burtzoratu, burtzora, burtzoratzen. *da/du* ad.

burtzoro

burtzuntz* e. **burzuntz**.

buru

-en buruan: *bost urteren buruan*.

-i buruz 1 ‘-rantz, -ganantz’: *nik ez dakit jendea zeri buruz doan*. 2 ‘-z, -en gainean’: *nahikoa hitz egin dugu gai honi buruz*.

-i buruzko

burua agertu / erakutsi (*neure, bere...* izenordainekin nahiz gabe erabilia).

burua altxatu / jaso

burua apaldu / beheratu

burua arindu

burua bat egin *Bizk.* ‘norbera inorekin alderatu’.

burua berotu

(*bere,...*) **burua bota**

burua galdu

burua gora *adlag.:* *burua gora itzuli zen bere herrira*.

burua hautsi / urratu

burua joan

buruak eman

burua makurtu

burua nahasi

buruan eduki

burua nekatu

buruan erabili

buruan hartu

buruan izan

buruan jarri / ipini

buruan pasa(tu)

buruan sartu

(*neure, zeure,...*) **buruarekin egin / egon / esan** *g.er.* (*neure, bere...* izenordainekin erabiliak): *neure buruarekin egin dut, zuregana behar nuela etorri*.

buruaren jabe

buru-argi edo **buruargi**

buruari eman *Ipar.:* *emaiozu buruari eguzkia argizko itsaso bat dela*.

buru-arin edo **buruarin**

buru atxiki ‘buru egin, aurre egin’.

(*bere,...*) **buruaz beste egin**

buru(-)babes(ki)

buru-belarri

buru-bero edo **burubero**

buru-bihotz

buru-buztan *iz. g.er.* 1 ‘zentzua’: *kantu horietako hitzek ez dute buru-buztanik*. 2 ‘gorabehera guztiak’.

buru-buztanka *adlag.* ‘atzekoz aurrera, alderantziz’.

buru egin

buru eman

buru(-)estalki

buru-gogor edo **burugogor**

buru-handi edo **buruhandi**

buru-harro edo **buruharro**

buru-has

buru(-)hausgarri

buru(-)hezur h. **burezur**.

buru hutsik

buru-jantzi *izond.* ‘ikasia’.

buru(-)kasko ‘burezurra’.

buruko

buru(-)kolpe *iz.* ‘burukada’; ‘burutazioa’.

buruko min
buru(-)lan
buru(-)langile
buru-makur edo **burumakur**
buru-motz edo **burumotz**
buru(-)orratz
buru(-)oskol *g.er.* 'buru-estalkia, kaskoa'.
burura ekarri
burura eman *Ipar.* 'bururatu, burura ekarri'.
burura etorri
burura igo
bururako: *ez da hori zure bururako egiten den gauza.*
bururen buru
buru-soil edo **burusoil**
burutan atera
buru(ta)tik: *heure burutatik* (edo *burutik*) *hoa, ala aginduta?*
burutik aldaratu *da ad.* 'burutik egin'.
burutik behera: *burutik behera jantzi behar den soinekoa; burutik behera(ino) bustia agertu zen.*
burutik beherako *iz.*
burutik buru 'bururen buru'.
burutik burura
burutik egin
burutik egon
burutik izan *du ad. Ipar.:* *badu burutik; baduka burutik?*
burutik jauzi *da ad.* 'burutik egin'.
burutik jo [ia beti *burutik jota (egon)* esapidean erabiltzen da].
burutik joan *da ad.* 1 'burutik egin'. 2 'ahantzi'.
burutik kendu: *burutik ezin kendu dut haren agur tristea; burutik ez zitzaion kentzen herriko norbaiten jukutria zela.*
burutik nahasi
burutik oine(ta)ra(ino)
buruz ari izan
buruz aurrera *g.er.:* *buruz aurrera erori da.*
buruz beheiti *Ipar.* 'buruz behera'.
buruz behera
buruz buru
buruz buru egin 'topo egin; talka egin'.
buruz buruka *adlag.* 'aurrez aurre'.
buruz buruko
buruz esan
buruz gain
buruz gora
buruz ikasi
buruz jakin
buru-zuri edo **buruzuri**
buru-zut edo **buruzut**

burualde**buruargi** *izond.* (edo **buru-argi**).**buruargitasun****buruarin** *izond.* (edo **buru-arin**).**buru-aza** *iz.* *Brassica oleracea var. capitata.***buru-batzar****burubeltz** *iz.* 'txinboa'.**burubero** *izond.* (edo **buru-bero**).**buruberozeria****burubide****burubildu**, **burubil**, **burubiltzen.** *da ad. g.er.* '(azak eta) burua egin'.

burudun izond. 'zentsuduna'.

buruera iz. *batez ere Bizk.* 'burutapena'.

burugabe izond.

burugabeko izlag.

burugabekeria

burugabeki adlag. *g.er.* 'bururik, zentzurik gabe'.

burugabetasun iz. *g.er.*

burugabetu, burugabe(tu), burugabetzen. *da/du* ad.

burugaizto izond. *g.er.* 1 'gaiztoa'. 2 'setatsua, tematia'.

burugin izond.

burugogor izond. (edo **buru-gogor**).

burugogorkeria

burugorri

buruhandi 1 izond. (edo **buru-handi**). 2 iz.

buruharro izond. (edo **buru-harro**).

buruhausgarri* e. **buru(-)hausgarri**.

buruhauste

buruhezur* e. **burezur**.

buruil iz. *Ipar.* eta *Naf.* h. **irail**.

buruiritzi 1 iz. 'harrokeria'. 2 izond. 'harroa'.

burujabe izond.: *Samoako Estatu Burujabea*.

burujabetasun

burujabetza

burujope iz. *Ipar.* 'harrokeria'.

buruka* e. **buruxka**.

burukada

burukaldi iz. 'burukada'.

burukeria iz. *g.er.* 'apeta'.

buruketa

buruki iz.

burukita iz. 1 'burkoa, bururdia'. 2 '(ohe) burua'.

buruko iz. 1 'burua estaltzekoa'. 2 'buruan hartzen den kolpea'. 3 h. **burko**.

buruko argi(tasun)* e. **buruargi(tasun)**.

burukoi

burukorratz* e. **buru(-)orratz**.

burukosko* e. **burezur** (eta *buru-kasko*).

burulan* e. **buru(-)lan**.

burulangile* e. **buru(-)langile**.

burumakur izond. (edo **buru-makur**).

burumotz izond. (edo **buru-motz**).

burumuin iz. h. **burmuin**.

burundiar (herritarra).

buruntza iz. *g.g.er.* 'koroa'.

buruntzatu, buruntza(tu), buruntzaten. *du* ad. *g.g.er.* 'koroatu'.

buruntzate iz. *g.g.er.* 'koroatzea'.

buruñurdun izond. *g.g.er.* 'kaputxinoa'.

burupe iz. *Ipar. Zah.*

burupetsu izond. *Ipar. Zah.* 'buruiritzia, harroa'.

burupil iz. *g.er.* 'bitxilorea'.

bururakizun

bururapen iz. 1 'burutapena'. 2 'amaiera, bukaera'.

bururarazi, bururaraz, bururarazten. *dio* ad.

bururatu, burura(tu), bururatzen. 1 *zaio* ad. 'burura etorri'. 2 *du* ad. 'burura eraman, buruan ipini'. 3 *du* ad. 'amaitu'.

bururatze

bururdi

burusi iz. 'oheko estalkia, tapakia'.

burusoil izond. (edo **buru-soil**).
burusoildu, burusoil(du), burusoiltzen. *da/du* ad.
burusoiltasun
burutaldi
burutapen
burutasun iz. *Bizk.* 'burutapena'.
burutazio
burute
burutsu
burutu, buru(tu), burutzen. 1 *da* ad.: *garia burutzen ari da*. 2 *du* ad.: *haur honekin ezin dut burutu* ('ezin naiz moldatu'). 3 *du* ad. 'amaitu'.
burutza iz. 'buruzagitza'.
burutzapen
burutzar
burutze
burutzia egin *Ipar.* 'buru egin' (batez ere ezezko perpausetan erabilia).
buruxka
buruxkila iz. *g.er.* 'buruzagia (gutxiesgarritzat hartua)'.
buruzabal
buruzagi
buruzagigo iz. *Ipar.* 'buruzagitza'.
buruzagitasun iz. *Ipar.* 'buruzagitza'.
buruzagitu, buruzagi(tu), buruzagitzen. *da* ad. *batez ere Zub.* 'nagusitu'.
buruzagitza
buruzagixka iz. *g.er.* 'buruzagia (gutxiesgarritzat hartua)'.
buruzale izond. *Bizk.* 'berekioa'.
buruzalekeria iz. *g.er.*
buruzaletasun iz. *g.er.*
buruzapi
 buruzbeheiti* e. **buruz beheiti**.
 buruzburu* e. **buruz buru**.
buruzgain iz. 'itzulipurdia'.
buruzgainka adlag. 'itzulipurdika'.
 buruzgora* e. **buruz gora**.
buruzki adlag. 'aurka': *gurutzeari buruzki dabiltzanak*.
buruzkin izond. *Ipar. g.er.* 'tematsua'.
buruzpide iz. *Gip. h.* **burubide**.
buruzuri izond. (edo **buru-zuri**).
astegun buruzuri
buruzut izond. (edo **buru-zut**).
burzuntz iz. *Ipar.* 'lertxuna'.
bus iz. 1 '(herrietako garraio publikoko) autobusa': *bus-geltokia*. 2. *Informat.*
busti 1, bustitzen. *da/du* ad.
busti-busti egin
busti 2 izond. 1 'bustirik dagoena'. 2 *Fon.* 'sabaikaria'.
busti 3 iz. 'hezetasuna'.
bustialdi
bustiarazi, bustiaraz, bustiarazten. *du* ad.
bustidura
bustigune iz. 'gune bustia edo hezea'.
bustitasun
bustitze
busto iz. *Artea*.
butaka iz. h. **besaulki**.
butano
butroi iz. (arrantza-tresna) *Sin.* **pertola**.
 butun* e. **gutun**.

butxet* e. **buxet**.
 butz* e. **putz**.
 butzu* e. **putzu**.
 buxer* e. **harakin**.
 buxeria* e. **harategi**.
buxet iz. *Ipar*. 'aurrekontua'.
buxi iz. *Zub*. 'poxia'.
buxon iz. 'tapoia'.
 buzeatzaille* e. **murgilari**.
buzkantz
buzo iz. *g.er.* 1 'eskafandrarria, murgilaria'. 2 'laneko arropa-mota, lohihartzekoa'.
buzoi iz. 'postontzia'.
buzoka iz. *Ipar*. 1 'zapelatza'. 2 'saia'.
buztan
 buztan(-)moko
buztanbeltz iz. *Oblada melanura*.
buztandu, buztan(du), buztantzen. *da* ad.
buztandun
buztangorri iz. *Phoenicurus sp.*
buztanikara iz. *Motacilla sp.*
buztankada
buztanluze iz. *Aegithalos caudatus*.
buztanzuri iz. *Oenanthe sp.*
 buztarri* e. **uztarri**.
buztin
 buztin(-)lur
buztingile iz. *g.er.* 'buztinlaria'.
buztingintza
buztingorri
buztinki iz. 'buztinezko gauzakia'; 'buztina gai bezala hartua'.
buztinlari
buztinola
buztintsu
buztinzuri iz. 'buztin-mota zuria'.
 buzuntz* e. **burzuntz**.

(Euskaltzaindiak, Argomaizen, 2005eko maiatzaren 26an, onartua.)